

Demarkirana područja zlatnom žuticom u Hrvatskoj

Izvor: Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze (NN 58/2023).

Zlatna žutica vinove loze (*Grapevine flavescence dorée*) jedna je od najštetnijih bolesti vinove loze u Europi. U vinogradima u kojima se pojavi vrlo brzo se širi te čini velike štete, koje se očituju u gubitku grožđa i trajnom gubitku zaraženih trsova. Uzročnik zlatne žutice je fitoplazma, jednostanični organizam koji živi i razmnožava se u provodnom sustavu biljke (floemu).

Prvi nalaz zlatne žutice vinove loze u Republici Hrvatskoj potvrđen je 2009. godine, od tada se širi te je potvrđena u vinogradima u Istarskoj, Karlovačkoj, Zagrebačkoj, Gradu Zagrebu, Koprivničko-križevačkoj, Varaždinskoj, Krapinsko-zagorskoj, Međimurskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Sisačko-moslavačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Virovitičko-podravskoj, Požeško-slavonskoj, Brodsko-posavskoj i Osječko-baranjskoj županiji. Sukladno novim nalazima Ministarstvo poljoprivrede donosi odluku o demarkiranim područjima.

Fitosanitarne mjere koje se poduzimaju nakon pozitivnog laboratorijskog nalaza zlatne žutice imaju za cilj iskorjenjivanje (eradikaciju) bolesti, sprečavanje ili ograničavanje njenog daljnjeg širenja. Kako bi se to postiglo, važno je pravovremeno otkriti nova žarišta bolesti. Vinogradari su obvezni provjeriti nalaze li se njihovi vinogradi u žarištu zaraze ili u sigurnosnom području. Prema utvrđenom obvezni su provoditi mjere navedene u **Naredbi o poduzimanju mjera za sprečavanje širenja i za suzbijanje zlatne žutice vinove loze (NN 48/18 i NN 63/19)**.

Naredba i Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprečavanje širenja zlatne žutice vinove loze objavljuju se u „Narodnim novinama“ i na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede: <https://fis.mps.hr/propisi/biljno-zdravstvo>

Demarkirano područje uključuje jedno ili više zaraženih područja i sigurnosno područje koje ih okružuje

Zaraženo područje je područje u kojem je laboratorijskom analizom potvrđena prisutnost štetnog organizma i u kojem se provode mjere iskorjenjivanja štetnog organizma

Sigurnosno područje je područje koje okružuje jedno ili više zaraženih područja i u kojem nije potvrđena prisutnost štetnog organizma, a u kojem se provode mjere sprečavanja širenja štetnog organizma

SIMPTOMI BOLESTI

Simptomi zlatne žutice vinove loze na oboljelom se trsu pojavljuju najčešće tijekom lipnja, a prema jeseni sve su izraženiji. Često se pojavljuju na cijelome trsu, a mogu se pojaviti samo na mladima lucnja ili reznika.

Simptomi na listu:

- U bijelih sorata vinove loze rubovi lišća uvijaju se prema naličju tako da list poprimi kopljasti izgled, nepravilno žute boje, krut je te se na dodir drobi.
- U crvenih sorata lišće prerano poprima crvenu boju, a ostali simptomi su isti kao kod bijelih sorata.

Simptomi na lišću kod bijelih (lijevo) i crvenih (desno) sorata.

Simptomi na mladima

Simptomi na mladima:

- Internodiji mladica su skraćeni, mladice ostaju zelene, a tijekom zime se smrzavaju i propadaju.

Simptomi na grozdovima:

- Cvat se ponekad u potpunosti osuši i ostaje na trsu. Ukoliko se simptomi pojave nakon cvatnje grozd postupno vene i ne dozrijeva.

Simptomi na grozdovima.

ŠIRENJE BOLESTI

- Zaraženim sadnim materijalom
- Vektorom (prenositeljem)

Američki cvrčak (*Scaphoideus titanus* Ball), vektor zlatne žutice vinove loze danas je proširen i prisutan u gotovo svim vinogradarskim područjima Hrvatske.

Američki cvrčak (*Scaphoideus titanus* Ball)

SUZBIJANJE ZLATNE ŽUTICE VINOVE LOZE

- 1 Sustavno pregledavati biljke domaćina radi uočavanja moguće pojave simptoma koji upućuju na zarazu štetnim organizmom.
- 2 Uklanjanje oboljelih trsova s korijenom koji pokazuju simptome karakteristične za fitoplazme.
- 3 Sustavno praćenje pojave američkog cvrčka vizualnim pregledima naličja listova vinove loze ili metodom otresanja od sredine svibnja, te odraslih oblika postavljanjem žutih ljepljivih ploča početkom srpnja.
- 4 Zapuštene vinograde privesti poljoprivrednoj proizvodnji te ih redovito obrađivati i održavati ili krčenje zapuštenih vinograda ako se redovito ne obrađuju i održavaju.
- 5 Uništavanje obične pavitine (*Clemati vitalba*).
- 6 Suzbijanje američkog cvrčka:
  - U zaraženom i sigurnom području, u svim vinogradima i rasadnicima vinove loze.
  - U nezaraženom području, u vinogradima u kojima se utvrdi njegova prisutnost, matičnim nasadima i rasadnicima vinove loze.

Suzbijanje američkog cvrčka provodi se u dva ili tri tretiranja.

- **Prvo tretiranje** obavlja se u skladu s uputama koje se donose i rokovima koji se određuju na temelju redovitog praćenja vektora;
- **Drugo tretiranje** obavlja se dva do tri tjedna nakon prvog tretiranja;
- **Treće tretiranje** obavlja se u preporučenim rokovima suzbijanja vektora, ovisno o području, ili ako se tijekom srpnja primjenom žutih ljepljivih ploča utvrdi prisutnost odraslih oblika vektora.

Posljednici vinove loze trebaju postaviti žute ljepljive ploče u vinograde početkom srpnja na srednju armaturnu žicu. Preporučuje se u vinograd veličine do 10 ha postaviti tri žute ljepljive ploče. Ploče se zamjenjuju svaka dva do tri tjedna do kraja rujna. Sve informacije o registriranim insekticidima u Republici Hrvatskoj koji su dozvoljeni za suzbijanje američkog cvrčka dostupne su putem Fitosanitarnog informacijskog sustava Ministarstva poljoprivrede na mrežnoj stranici:
<https://fis.mps.hr/fis/javna-trazilica-szb/>.

SUZBIJANJE AMERIČKOG CVRČKA – VEKTORA ZLATNE ŽUTICE VINOVE LOZE

LIPANJ	1. TRETIRANJE (prema rokovima koji se određuju na temelju redovitog praćenja razvoja vektora)	LIČINKE L3
SRPANJ	2. TRETIRANJE (dva do tri tjedna nakon prvog tretiranja – početak srpnja)	LIČINKE L5 I ODRASLI CVRČCI
KOLOVOZ	3. TRETIRANJE (po potrebi ako se na žutim pločama utvrdi prisutnost odraslog cvrčka)	ODRASLI CVRČAK

Upute i preporučeni rokovi suzbijanja američkog cvrčka objavljuju se na mrežnim stranicama:

- Ministarstva poljoprivrede, Uprava za stručnu podršku (www.savjetodavna.hr)
- Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (www.hapih.hr)

U cilju zaštite pčela nije dozvoljena primjena insekticida za vrijeme cvatnje vinove loze! Prije primjene insekticida potrebno je pokositi cvatući pokrov u vinogradu!

VAŽNO!

Posljednici vinove loze obavezni su tijekom vegetacije provoditi vizualne preglede te uoče li simptome koji upućuju na zarazu zlatnom žuticom odmah obavijestiti fitosanitarnog inspektora ili Hrvatsku agenciju za poljoprivredu i hranu te Ministarstvo poljoprivrede.

KONTAKT PODACI FITOSANITARNIH INSPEKTORA:

BAJAKOVO	Tel/Fax: +385 32 271 811 +385 32 450 427 E-mail: fitoinspekcija.bajakovo@dirh.hr
STARA GRADIŠKA	Tel/Fax: +385 35 374 320 +385 35 374 201 E-mail: fitoinspekcija.staragradiška@dirh.hr
ZRAČNA LUKA FRANJO TUĐMAN	Tel/Fax: +385 1 626 52 55 +385 1 626 52 67 E-mail: fitoinspekcija.zagreb@dirh.hr
RIJEKA	Tel/Fax: +385 51 422 805 +385 51 377 197 +385 51 377 196 E-mail: fitoinspekcija.rijeka@dirh.hr
PLOČE	Tel/Fax: +385 20 679 024 E-mail: fitoinspekcija.ploce@dirh.hr
NOVA SELA	Tel/Fax: +385 20 681 073 E-mail: fitoinspekcija.novasela@dirh.hr
KARASOVIĆI	Tel/Fax: +385 20 791 089 E-mail: fitoinspekcija.karasovici@dirh.hr

Izvor: Naredba o poduzimanju mjera za sprečavanje širenja i za suzbijanje zlatne žutice vinove loze (NN 48/18 i NN 63/19), Akcijski plan za sprečavanje širenja zlatne žutice vinove loze za razdoblje 2023.-2025. Ministarstva poljoprivrede

Ministarstvo poljoprivrede

Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb

Tel:+385 (0) 1 / 6106-111

www.poljoprivreda.gov.hr

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

www.poljoprivreda.gov.hr

ZLATNA ŽUTICA VINOVE LOZE

Grapevine flavescence dorée

